

ΠΓΕ «ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ» — ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΟΥΙΖ

Νέο ερωτηματολόγιο 20 ερωτήσεων — ιστορία, γεωγραφία, αμπελοοινική ταυτότητα και πολιτισμός.
Διασταυρωμένο με εξωτερικές πηγές (βλ. τέλος).

Κουίζ — 20 ερωτήσεις

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση (α–δ). Ένας βαθμός ανά ερώτηση. Ακολουθεί το κλειδί απάντησης με σύντομες επεξηγήσεις.

1. Σε ποια από τις τρεις χερσονήσους της Χαλκιδικής βρίσκεται το Άγιο Όρος;

- α) Στη δυτική χερσόνησο (Κασσάνδρα)
- β) Στην κεντρική χερσόνησο (Σιθωνία)
- γ) Στην ανατολική χερσόνησο (Άθως / Ακτή)
- δ) Κανένα — είναι νησί

2. Ποιο είναι το υψόμετρο της κορυφής του Αγίου Όρους;

- α) 1.407 μ
- β) 2.033 μ
- γ) 2.917 μ
- δ) 1.200 μ

3. Κατά ποιο έτος άρχισε η οργανωμένη μοναστική ζωή, με την ίδρυση της Μονής Μεγίστης Λαύρας από τον Αθανάσιο τον Αθωνίτη;

- α) 843 μ.Χ
- β) 963 μ.Χ
- γ) 1054 μ.Χ
- δ) 1204 μ.Χ

4. Το πρώτο Τυπικό του Αγίου Όρους, που ρύθμιζε και το κρασί, είναι γνωστό ως:

- α) Ο Τράγος
- β) Το Νομόκανον
- γ) Ο Χρυσόβουλος
- δ) Το Άβατον

5. Σύμφωνα με τον Τράγο, πέρα από ποιο όριο απαγορευόταν η πώληση κρασιού;

- α) Ο ποταμός Ζυγός
- β) Τα τείχη των Καρυών
- γ) Το λιμάνι της Δάφνης
- δ) Η διώρυγα του Ξέρξη

6. Ποια γηγενής ερυθρή ποικιλία αμπέλου, μία από τις αρχαιότερες καταγεγραμμένες ελληνικές ποικιλίες, θεωρείται εμβληματική για το Άγιο Όρος;

- α) Αγιωργίτικο
- β) Λημνιό
- γ) Μαυροδάφνη
- δ) Κοτσιφάλι

7. Οι αμπελώνες της ΠΓΕ «Άγιο Όρος» βρίσκονται σε υψόμετρα περίπου:

- α) 0–50 μ

- β) 10–400 μ
- γ) 500–800 μ
- δ) 900–1.200 μ

8. Ποιες παραδοσιακές αμπελουργικές μορφές χρησιμοποιούνται στο Άγιο Όρος;

- α) Σαντορινιώτικο κυκλικό καλάθι (κουλούρα)
- β) Κυπελλοειδές, μονόπλευρο ή αμφίπλευρο σύστημα διαμόρφωσης
- γ) Μόνο ψηλή πέργκολα
- δ) Γενεύη διπλή κουρτίνα

9. Τα εδάφη των αγιορειτικών αμπελώνων είναι κυρίως:

- α) Καθαρή ηφαιστειακή τέφρα
- β) Ασβεστόλιθος και κιμωλία
- γ) Αμμοπηλώδη και αμμοαργιλώδη εδάφη πάνω από γρανιτικό υπόβαθρο
- δ) Ερυθρός πηλός πάνω από σχιστόλιθο

10. Ποιες λευκές ποικιλίες καλλιεργούνται συνήθως στο Άγιο Όρος;

- α) Σαββατιανό και Ροδίτης μόνο
- β) Ασύρτικο, Αθήρι, Ροδίτης και Chardonnay
- γ) Riesling και Gewürztraminer
- δ) Μόνο Sauvignon Blanc

11. Γιατί οι αμπελώνες του Αγίου Όρους μπορούν να διατηρούν ικανοποιητική οξύτητα παρά τις θερμές θερινές συνθήκες;

- α) Μόνιμη ψύξη σταφυλιών
- β) Έντονη ημερήσια θερμοκρασιακή διακύμανση κοντά στη θάλασσα
- γ) Καθημερινή νυχτερινή συγκομιδή
- δ) Προσθήκη τρυγικού οξέος

12. Από ποιο έτος το Άγιο Όρος περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO;

- α) 1972
- β) 1988
- γ) 1994
- δ) 2001

13. Ποιος αρχαίος φιλόσοφος, γεννημένος στα γειτονικά Στάγειρα, συνδέεται στην εκπαιδευτική αφήγηση με πρότυπο αμπελώνα;

- α) Πλάτωνας
- β) Αριστοτέλης
- γ) Θεόφραστος
- δ) Σωκράτης

14. Πόσες Ιερές Μονές υπάρχουν στο Άγιο Όρος;

- α) 12
- β) 20
- γ) 24
- δ) 7

15. Η ειδική άδεια που απαιτείται για την είσοδο στο Άγιο Όρος ονομάζεται:

- α) Διαμονητήριο
- β) Άβατον
- γ) Τυπικόν
- δ) Χρυσόβουλος

16. Σύμφωνα με το καθεστώς του αβάτου, η είσοδος στην επικράτεια της Αυτόνομης Μοναστικής Πολιτείας απαγορεύεται σε:

- α) Ξένοι

- β) Γυναίκες
- γ) Οι μη ορθόδοξοι
- δ) Έμποροι

17. Πόσοι περίπου μοναχοί ζουν σήμερα στο Άγιο Όρος;

- α) ~ 500
- β) ~1.400
- γ) ~5.000
- δ) ~10.000

18. Κατά προσέγγιση ποιο έτος συνδέεται η εμφάνιση της φυλλοξήρας με μεταβολή της ποικιλιακής σύνθεσης στο Άγιο Όρος;

- α) 1830
- β) 1878
- γ) 1925
- δ) 1980

19. Από ποιο έτος τοποθετείται η συστηματική αναβίωση των αμπελώνων από νέα γενιά μοναχών;

- α) 1912
- β) 1950
- γ) 1980
- δ) 2004

20. Εκτός από τους ξηρούς οίνους, ποιοι παραδοσιακοί τύποι γλυκών οίνων παράγονται στο Άγιο Όρος;

- α) Παγωμένο κρασί και βερμούτ
- β) Λιαστοί και ενισχυμένοι οίνοι (vin doux).
- γ) Αφρώδη μόνο
- δ) Κανένα

Κλειδί απάντησης (με σύντομη αιτιολογία)

#	Απάντηση	Γιατί
1	γ) Στην ανατολική χερσόνησο (Άθως / Ακτή)	Η χερσόνησος του Άθω, γνωστή και ως Ακτή, είναι η ανατολικότερη από τις τρεις χερσονήσους της Χαλκιδικής.
2	β) 2.033 μ	Η μαρμάρινη κορυφή υψώνεται στα 2.033 μ. στο νότιο άκρο.
3	β) 963 μ.Χ	Η Μονή Μεγίστης Λαύρας ιδρύθηκε το 963 με την υποστήριξη του Νικηφόρου Φωκά.
4	α) Ο Τράγος	Το πρώτο Τυπικό (ο «Τράγος», 972 μ.Χ.) ρύθμιζε τη μοναστική ζωή και το εμπόριο του κρασιού.

5	α) Ο ποταμός Ζυγός	Σύμφωνα με το εκπαιδευτικό υλικό, ο ποταμός Ζυγός αποτελούσε το σχετικό όριο για την πώληση κρασιού.
6	β) Λημνιό	Το Λημνιό είναι σημαντική γηγενής ποικιλία και συγκαταλέγεται στις αρχαιότερες καταγεγραμμένες ελληνικές ποικιλίες αμπέλου.
7	β) 10–400 μ	Η επίσημη ζώνη ΠΓΕ εκτείνεται από 10 έως 400 m, σύμφωνα με τις τρέχουσες προδιαγραφές του προϊόντος.
8	β) Κυπελλοειδές, μονόπλευρο ή αμφίπλευρο σύστημα διαμόρφωσης	Στο Άγιο Όρος απαντούν κυπελλοειδή, μονόπλευρα ή αμφίπλευρα συστήματα διαμόρφωσης — όχι η «κουλούρα» της Σαντορίνης.
9	γ) Αμμοπηλώδη και αμμοαργιλώδη εδάφη πάνω από γρανιτικό υπόβαθρο	Τα εδάφη περιγράφονται ως αμμοπηλώδη έως αμμοαργιλώδη, συχνά πάνω από γρανιτικό υπόβαθρο που ευνοεί τη βαθύτερη ριζοβολία.
10	β) Ασύρτικο, Αθήρι, Ροδίτης και Chardonnay	Στους λευκούς οίνους ΠΓΕ «Άγιο Όρος» χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, Ασύρτικο, Αθήρι, Ροδίτης και Chardonnay.
11	β) Έντονη ημερήσια θερμοκρασιακή διακύμανση κοντά στη θάλασσα	Οι δροσερές νύχτες και η επιρροή της θάλασσας δημιουργούν ένα ευρύ ημερήσιο φάσμα που διατηρεί την οξύτητα.
12	β) 1988	Το Άγιο Όρος εντάχθηκε στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO το 1988.
13	β) Αριστοτέλης	Στην εκπαιδευτική αφήγηση, ο Αριστοτέλης συνδέεται με πρότυπο αμπελώνα, ενώ ο μαθητής του, Θεόφραστος, κατέγραψε αμπελουργικές παρατηρήσεις.
14	β) 20	Το Άγιο Όρος περιλαμβάνει 20 Ιερές Μονές, μαζί με σκήτες και κελιά.
15	α) Διαμονητήριο	Για την είσοδο στην Αυτόνομη Μοναστική Πολιτεία απαιτείται ειδική άδεια, το διαμονητήριο, που χορηγείται από τα αρμόδια Γραφεία Προσκυνητών.
16	β) Γυναίκες	Σύμφωνα με το άβατο, η είσοδος στην επικράτεια της Αυτόνομης Μοναστικής Πολιτείας απαγορεύεται στις γυναίκες.
17	β) ~1.400	Ο μοναστικός πληθυσμός ανέρχεται σε περίπου 1.400 μοναχούς.
18	γ) 1925	Στο εκπαιδευτικό υλικό, η εμφάνιση της φυλλοξήρας περί το 1925 συνδέεται με μεταβολή της ποικιλιακής σύνθεσης.
19	γ) 1980	Από τη δεκαετία του 1980 τοποθετείται η συστηματική αναφύτευση και αναβίωση από νέα γενιά μοναχών.
20	β) Λιαστοί και ενισχυμένοι οίνοι (vin doux).	Παράλληλα με τους ξηρούς οίνους παράγονται λιαστοί και ενισχυμένοι γλυκείς οίνοι.

Πηγές

Οι ερωτήσεις βασίζονται στο εκπαιδευτικό υλικό και στις ακόλουθες ελεγμένες πηγές τεκμηρίωσης:

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή / EUR-Lex — Επίσημη προδιαγραφή προϊόντος ΠΓΕ «Άγιο Όρος» (2022): γεωγραφική ζώνη, υψόμετρο, ποικιλίες αμπέλου και κανόνες παραγωγής.
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων — Εθνικός φάκελος και προδιαγραφή προϊόντος ΠΓΕ «Άγιο Όρος».
- Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO — Άγιο Όρος (Κατάλογος Παγκόσμιας Κληρονομιάς, κωδ. 454): ιστορικό, πολιτιστικό και θεσμικό πλαίσιο.
- Encyclopædia Britannica — «Mount Athos» και «Aristotle»: συμπληρωματική διασταύρωση γεωγραφικών και ιστορικών στοιχείων.
- Εκπαιδευτικό φυλλάδιο ΠΓΕ «Άγιο Όρος» (2026) — ενοποιημένο εκπαιδευτικό υλικό στο οποίο βασίστηκε το σύνολο των ερωτήσεων.